

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเคาน์เตอร์บริการ
(Service Counter) (ฉบับที่ ๒)

กรมศุลกากรได้ประกาศรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) (ฉบับที่ ๒) เนื่องจากตามที่มีข่าวการลักลอบส่งออกยาเสพติดเป็นจำนวนมากในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ กลุ่มลักลอบส่งออกยาเสพติดมักใช้บริการเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) ในการจัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงการสืบทราบตัวตน เนื่องจากเคาน์เตอร์บริการบางรายละเลยไม่ตรวจสอบว่า ผู้ใช้บริการเป็นตัวแทนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก หรือละเลยไม่บันทึกภาพถ่ายและบัตรประชาชนของผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการ ด้วยเหตุนี้กรมศุลกากรจึงมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถสืบทราบตัวตนของผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการได้ โดยผู้ให้บริการเคาน์เตอร์บริการทุกรายต้องมีข้อมูลในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อและมีความสัมพันธ์กับผู้นำของเข้า - ผู้ส่งของออกอย่างแท้จริง เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย <https://www.law.go.th> ชื่อการรับฟัง “การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) (ฉบับที่ ๒)”

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวม ๑๕ วัน

๓. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก เคาน์เตอร์บริการ ผู้ประสงค์จะจัดตั้งเคาน์เตอร์บริการ เคาน์เตอร์บริการ ตัวแทนออกของ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการออกของ

๔. ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า กรมศุลกากรควรสามารถสืบทราบตัวตนผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย

๔.๒) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยง ข้อมูลในใบขนสินค้าควรมีข้อมูลของผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า

๔.๓) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรกำหนดให้ผู้ให้บริการเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) ต้องแสดงหลักฐานการยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการส่งข้อมูลใบขนสินค้า ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง (Passport) หรือใบอนุญาตขับขี่ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนปรากฏอยู่ให้เคาน์เตอร์บริการตรวจสอบทุกครั้งที่ใช้บริการ

๔.๔) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรกำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หรือไม่ได้เป็นตัวแทนออกของผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ ไม่สามารถส่งข้อมูลผ่านเคาน์เตอร์บริการได้

๔.๕) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกำหนดให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการจากข้อมูลที่ระบุในใบขนสินค้ากับระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หากไม่ใช่ผู้ที่ลงทะเบียนอยู่ในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หรือไม่มีความสัมพันธ์กับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ระบบจะไม่อนุญาตให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

๔.๖) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรยุติการออกใบอนุญาตเคาน์เตอร์ให้แก่ผู้ประสงค์จะจัดตั้งเคาน์เตอร์บริการรายใหม่เป็นการชั่วคราวระหว่างการจัดระเบียบเคาน์เตอร์บริการ ทั้งนี้เคาน์เตอร์บริการที่ได้รับใบอนุญาตไว้แล้วสามารถให้บริการได้ตามกำหนดอายุของใบอนุญาต และต่ออายุใบอนุญาตได้

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้นจำนวน ๕๔ คน

ประเด็นที่ ๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า กรมศุลกากรควรสามารถสืบทราบตัวตนผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย

เห็นด้วย ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙

ไม่เห็นด้วย ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

๑) เพื่อป้องกันไม่ให้มีฉ้อฉลมาแอบแฝงส่งของผิดกฎหมาย

๒) การนำของเข้ามาในหรือการส่งของออกไปจากประเทศไทย รวมทั้งสินค้าถ่ายลำและผ่านแดน ควรมีการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมได้ ผู้ที่สุจริตก็ไม่ควรที่จะมีข้อติดขัดอย่างไร

๓) เพื่อการทำงานที่โปร่งใสของกรมศุลกากรเองต้องสามารถสืบทราบตัวตนผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้าเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงจุดได้ และต้องไม่มียกเว้น ทั้งนี้การยืนยันตัวตนแต่ละครั้ง กระบวนการต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อนกระทบต่อการดำเนินงานภาคเอกชนด้วย

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

กรมศุลกากรสามารถทราบข้อมูลผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกได้ตามใบขนสินค้าซึ่งผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกต้องลงทะเบียนกับกรมศุลกากรไว้ก่อนดำเนินการอยู่แล้ว แต่การตรวจสอบหาผู้ส่งข้อมูล หรือผู้ว่าจ้างผู้ส่งข้อมูลตัวจริงสามารถทำได้ยาก

ประเด็นที่ ๒ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยง ข้อมูลในใบขนสินค้าควรมีข้อมูลของผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า

เห็นด้วย ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑

ไม่เห็นด้วย ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

๑) เห็นด้วยเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตาม

๒) ถ้าสามารถสืบค้นเช่นนี้ได้ ก็จะทำให้ผู้ที่จะมาทำการทุจริตกระทำไม่ได้หรือทำได้ยากขึ้น

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

ข้อมูลในใบขนสินค้ามีข้อมูลชื่อผู้ผ่านพิธีการอยู่แล้ว และกรมศุลกากรมีขั้นตอนการลงทะเบียนอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม มีข้อกังวลเกี่ยวกับการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะหากดำเนินการในรูปแบบเอกสาร

ประเด็นที่ ๓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรกำหนดให้ผู้ให้บริการเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) ต้องแสดงหลักฐานการยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการส่งข้อมูลใบขนสินค้า ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง (Passport) หรือใบอนุญาตขับขี่ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนปรากฏอยู่ให้เคาน์เตอร์บริการตรวจสอบทุกครั้งที่ใช้บริการ

เห็นด้วย ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐

ไม่เห็นด้วย ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

- ๑) เห็นด้วยถือเป็นหลักฐานสำคัญในการระบุตัวตน และป้องกันการสวมรอย
- ๒) ปกติติดต่อราชการทุกครั้งก็ต้องใช้อยู่แล้ว โดยเฉพาะการลงทะเบียนใช้ครั้งแรก และเก็บประวัติสำหรับครั้งต่อไป

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

หากต้องใช้ใบมอบอำนาจจากผู้ประกอบการไม่ควรเรียกตรวจสอบใบมอบอำนาจทุกครั้ง แต่ควรอัปเดตข้อมูลหลักฐานทุก ๑ ปี หรือ ๓ ปี จะเป็นการสะดวกกว่า เพราะเมื่อระบบมีการเชื่อมโยงตรวจสอบเลขบัตรผู้ผ่านพิธีการ ผู้รับมอบ และเลขผู้เสียภาษีของผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ทั้ง ๓ ส่วน ถูกต้องตรงกันแล้ว จะไม่มีโอกาสให้เกิดความเสี่ยงได้

ประเด็นที่ ๔ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรกำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หรือไม่ได้เป็นตัวแทนออกของของผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ ไม่สามารถส่งข้อมูลผ่านเคาน์เตอร์บริการได้

เห็นด้วย ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗

ไม่เห็นด้วย ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

- ๑) เห็นด้วย และวิธีการคือควรให้ผู้รับมอบอำนาจ ลงทะเบียนกับกรมศุลกากรด้วย หากไม่ได้ลงทะเบียนก็จะยิงใบขนไม่ได้ และหนังสือมอบอำนาจ ควรเป็นดุลพินิจของกรมศุลกากรในการพิจารณาลงทะเบียนด้วย

๒) การทำพิธีการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าอยู่แล้ว และถ้ายื่นแบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมศุลกากรสมบูรณ์และพร้อม ก็สามารถทำได้ง่ายกว่าเดิม

๓) การติดต่อในระบบทะเบียน ไม่ใช่ทุกครั้งที่ต้องใช้บริการเคาน์เตอร์ กระทำเมื่อขึ้นทะเบียนครั้งแรก หรือต่ออายุ ไม่มีความจำเป็นต้องมอบอำนาจให้ตัวแทนภายนอก แต่สามารถมอบอำนาจให้ตัวแทนภายในบริษัทผู้นำเข้าส่งออกมาดำเนินการแทนได้

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

๑) ในการลงทะเบียนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกของกรมศุลกากร บางครั้งมีความไม่ชัดเจนว่า กรมศุลกากรต้องการข้อมูลด้านใดบ้าง ผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกอาจไม่ทราบว่าจะอะไรสำคัญ ควรมี หรือ ไม่ควรมี ถ้าต้องให้ผู้มาติดต่อต้องประสานหลายหน่วยงานจะไม่ได้รับความสะดวก

๒) ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนออกของกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก เนื่องจากการที่ตัวแทนออกมาใช้บริการเคาน์เตอร์บริการเพราะว่า ตัวแทนออกของกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกยังไม่ได้ลงทะเบียนว่าจ้างซึ่งกันและกัน ถ้าตรวจสอบจุดนี้ย่อมทำให้เสียโอกาส เนื่องจากตัวแทนออกของไม่สามารถส่งใบขนสินค้าให้ผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกได้

ประเด็นที่ ๕ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกำหนดให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร ต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการจากข้อมูลที่ระบุในใบขนสินค้ากับระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หากไม่ใช่ผู้ที่ลงทะเบียนอยู่ในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ หรือไม่มีความสัมพันธ์กับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ระบบจะไม่อนุญาตให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

เห็นด้วย ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑

ไม่เห็นด้วย ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

๑) เห็นด้วยอย่างยิ่ง และเอกสารมอบอำนาจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรยื่นตรงแก่กรมศุลกากร ก่อนทำการลงทะเบียน

๒) เพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของผู้ไม่สุจริต ก็ควรจะมีปฏิบัติเช่นนี้ ถ้าผู้ประกอบการ และผู้ปฏิบัติศึกษากฎหมายให้เข้าใจก็จะมีปัญหา แต่ขอให้ระบบการลงทะเบียนของกรมศุลกากรเป็นระบบที่มีขั้นตอนที่ง่ายและไม่ซับซ้อน ตอบรับได้เร็ว ก็จะทำให้เกิดความสะดวกและไม่เสียเวลาเกินไป

๓) กรมศุลกากรอาจต้องออกแบบใบมอบอำนาจที่รัดกุม โดยระบุความสัมพันธ์ของ ผู้นำเข้า/ผู้ส่งออกกับผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการกับทะเบียนผู้มาติดต่อหรือกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ถ้าสามารถทำได้ กรมศุลกากรย่อมไม่ต้องกำหนดให้เคาน์เตอร์บริการต้องตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจเลย เพราะกรมศุลกากรได้ทำการ matching เรียบร้อยแล้ว แต่เพราะกรมศุลกากรทำไม่ได้ ภาระจึงตกอยู่กับ เคาน์เตอร์บริการ

ประเด็นที่ ๖ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมศุลกากรยุติการออกไปอนุญาตเคาน์เตอร์ ให้แก่ผู้ประสงค์จะจัดตั้งเคาน์เตอร์บริการรายใหม่เป็นการชั่วคราวระหว่างการจัดระเบียบเคาน์เตอร์บริการ ทั้งนี้ เคาน์เตอร์บริการที่ได้รับใบอนุญาตไว้แล้วสามารถให้บริการได้ตามกำหนดอายุของใบอนุญาต และต่ออายุ ใบอนุญาตได้

เห็นด้วย ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗

ไม่เห็นด้วย ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓

ความเห็นของผู้เห็นด้วย

๑) เยอะเกินไปที่มาส่งช่องทางนี้ เพราะตัวแทนไม่ต้องรับผิดชอบ ไม่มีชื่อในใบขนส่งสินค้า ถ้าจะให้ดีต้องตรวจความประพฤตินี้มีอยู่อย่างจริงจังด้วย

๒) เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของเคาน์เตอร์ของรายเก่าให้เรียบร้อย

๓) เคาน์เตอร์บริการจำเป็นในอดีตที่เริ่มใช้พิธีการอิเล็กทรอนิกส์ช่วง EDI ในปี ๒๕๔๑ เพราะเป็นระบบใหม่ คนมีความรู้และใช้คอมพิวเตอร์เป็นยังมีน้อย ราคาโปรแกรมแพง ฯลฯ แต่ปัจจุบัน ทุกคนใช้คอมพิวเตอร์เป็นและคุ้นเคยกับการทำงานลักษณะนี้ จึงไม่จำเป็นต้องมีเคาน์เตอร์บริการอีกต่อไป ผู้ผ่านพิธีการ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ หรือตัวแทนออกของจะต้องรับส่งข้อมูลกับกรมศุลกากรด้วยตัวเอง ยืนยันตัวตน และรับผิดชอบในข้อมูลเองด้วย นอกจากนี้ ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะผ่านพิธีการศุลกากรเองต้องมีพนักงาน ที่ผ่านการอบรม ผ่านการทดสอบกับกรมฯ และขึ้นทะเบียนอยู่ในสังกัด เช่นเดียวกับพนักงานลูกจ้างของ ตัวแทนออกของ ตามประกาศกรมฯ ที่ ๙๖/๒๕๖๕

๓) ถ้าแต่ละด่านศุลกากรมีเคาน์เตอร์และตัวแทนออกของอยู่แล้ว ก็ควรจะมีเพียงในช่วงนี้ จนกว่ากรมศุลกากรจะมีการปฏิบัติที่รัดกุมมากขึ้นในเรื่องตัวแทนออกของและผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากร แล้วอาจกลับมาพิจารณาใหม่

๔) เห็นด้วยในช่วงเวลาที่จัดระเบียบใหม่ แต่ควรมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนสำหรับ ผู้มีความประสงค์จะจัดตั้งเคาน์เตอร์บริการรายใหม่ต่อไป

ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

๑) เคาน์เตอร์บริการเป็นเพียงผู้จัดทำใบขนส่งสินค้าตามเอกสารที่ได้รับจากผู้ใช้บริการ หากเกิดความผิดพลาดขึ้น ไม่ควรเป็นความผิดของเคาน์เตอร์บริการ แต่ควรมีบุคคลอื่นที่สมควรโดนลงโทษด้วย เช่น ผู้มาใช้บริการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ส่งปล่อยสินค้า

๒) ไม่ควรจำกัดสิทธิใคร ควรมีระบบสำหรับการลงทะเบียนใหม่ระหว่างการจัดระเบียบ เคาน์เตอร์บริการ

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ประเด็นที่ ๑

การตรวจสอบหาผู้ส่งข้อมูล หรือผู้ว่าจ้างผู้ส่งข้อมูลตัวจริงสามารถทำได้ยาก

คำชี้แจง :

การกำหนดผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก รวมทั้งผู้รับมอบอำนาจจากผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ต้องลงทะเบียนในระบบฐานข้อมูลของกรมศุลกากร และกำหนดให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร ตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้ส่งข้อมูลกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก (ผู้ว่าจ้างผู้ส่งข้อมูล) โดยผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ จากผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบเท่านั้นที่สามารถส่งข้อมูลผ่านเคาน์เตอร์บริการได้ ทำให้กรมศุลกากร มีฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการทุกรายและสามารถสืบทราบตัวตนของ ผู้ส่งข้อมูลใบขนส่งสินค้า เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบ ส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้

ประเด็นที่ ๒

ข้อกังวลเกี่ยวกับการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะหากดำเนินการในรูปแบบเอกสาร

คำชี้แจง : การกำหนดให้ผู้ให้บริการเคาน์เตอร์บริการต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกในระบบเท่านั้น จะเป็นการช่วยลดโอกาสการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในหนังสือมอบอำนาจที่จัดทำในรูปแบบเอกสารมายื่นต่อเคาน์เตอร์บริการได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ ในการลงทะเบียนเป็นผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก หรือเป็นผู้รับมอบอำนาจในระบบของกรมศุลกากร กรมศุลกากรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างเคร่งครัด ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๓

ไม่ควรเรียกตรวจสอบใบมอบอำนาจทุกครั้ง แต่ควรอัปเดตข้อมูลหลักฐานทุก ๑ ปี หรือ ๓ ปี จะเป็นการสะดวกกว่า เพราะเมื่อระบบมีการเชื่อมโยงตรวจสอบเลขบัตรผู้ผ่านพิธีการ ผู้รับมอบ และเลขผู้เสียภาษีของผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ทั้ง ๓ ส่วน ถูกต้องตรงกันแล้ว จะไม่มีโอกาสให้เกิดความเสี่ยงได้

คำชี้แจง : ในการลงทะเบียนเป็นผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก หรือเป็นผู้รับมอบอำนาจในระบบของกรมศุลกากร เอกสารใบมอบอำนาจต้องส่งให้กรมศุลกากรในการลงทะเบียนครั้งแรก (เว้นแต่มีเปลี่ยนแปลงซึ่งข้อมูล) หลังจากนั้นระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้มอบอำนาจกับผู้รับมอบอำนาจได้จากระบบ

ประเด็นที่ ๔

๔.๑) ในการลงทะเบียนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกของกรมศุลกากร บางครั้งมีความไม่ชัดเจนว่ากรมศุลกากรต้องการข้อมูลด้านใดบ้าง ผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกอาจไม่ทราบว่าจะอะไรสำคัญ ควรมี หรือไม่ควรมี ถ้าต้องให้ผู้มาติดต่อต้องประสานหลายหน่วยงานจะไม่สามารถได้รับความสะดวก

๔.๒) ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนออกของกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก เนื่องจากการที่ตัวแทนออกมาใช้บริการเคาน์เตอร์บริการเพราะว่า ตัวแทนออกของกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกยังไม่ได้ลงทะเบียนว่าจ้างซึ่งกันและกัน ถ้าตรวจสอบจุดนี้ย่อมทำให้เสียโอกาส เนื่องจากตัวแทนออกของไม่สามารถส่งใบขนสินค้าให้ผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกได้

คำชี้แจง :

๔.๑) ปัจจุบันกรมศุลกากรมีการจัดทำและเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับการลงทะเบียนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ที่จุดบริการ เว็บไซต์กรมศุลกากร (<https://www.customs.go.th/>) ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (<https://www.info.go.th/>) รวมทั้งสามารถลงทะเบียนผ่านระบบลงทะเบียนผู้มาติดต่อออนไลน์ทาง Customs Trader Portal (<https://www.customstraderportal.com>) ซึ่งมีรายละเอียดที่จำเป็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการลงทะเบียน อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากรขอรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาปรับปรุงขั้นตอนการลงทะเบียนให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นต่อไป

๔.๒) การตรวจสอบเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนออกของกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก ทำให้สามารถสืบทราบตัวตนของผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกที่แท้จริงได้ เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้ ทั้งนี้ ผู้นำของเข้า/

ผู้ส่งของออกที่ไม่ประสงค์ใช้บริการตัวแทนออกของ (เช่น บุคคลที่ต้องการดำเนินการพิธีการศุลกากรด้วยตนเอง) สามารถส่งข้อมูลผ่านเคาน์เตอร์บริการและดำเนินการออกของด้วยตนเองได้

ประเด็นที่ ๕

การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการกับทะเบียนผู้มาติดต่อหรือกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งส่งออก ถ้าสามารถทำได้กรมศุลกากรย่อมไม่ต้องกำหนดให้เคาน์เตอร์บริการต้องตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจ

คำชี้แจง :

เพื่อไม่ให้เคาน์เตอร์บริการมีภาระในการตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจ กรมศุลกากรจึงจะนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งส่งออก ดังนั้นผู้ใช้บริการจึงจำเป็นต้องผูกสัมพันธ์กับผู้นำของเข้า/ผู้ส่งส่งออกในระบบของกรมศุลกากรก่อนดำเนินการ ซึ่งกรมศุลกากรจะตรวจสอบและจัดเก็บหนังสือมอบอำนาจในการลงทะเบียนครั้งแรก (เว้นแต่มีเปลี่ยนแปลงซึ่งข้อมูล)

ประเด็นที่ ๖

๖.๑) เคาน์เตอร์บริการเป็นเพียงผู้จัดทำใบขนสินค้าตามเอกสารที่ได้รับจากผู้ใช้บริการ หากเกิดความผิดพลาดขึ้น ไม่ควรเป็นความผิดของเคาน์เตอร์บริการ แต่ควรมีบุคคลอื่นที่สมควรโดนลงโทษด้วย เช่น ผู้มาใช้บริการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ส่งปล่อยสินค้า

๖.๒) ไม่ควรจำกัดสิทธิใคร ควรมีระบบสำหรับการลงทะเบียนใหม่ระหว่างการจัดระเบียบเคาน์เตอร์บริการ

คำชี้แจง :

๖.๑) เคาน์เตอร์บริการเป็นเพียงผู้จัดทำใบขนสินค้าตามเอกสารที่ได้รับจากผู้ใช้บริการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อสืบทราบ ว่า ผู้ใดเป็นผู้ใช้บริการ เพื่อไม่ให้ความผิดตกอยู่กับเคาน์เตอร์บริการ หรือผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกหรือตัวแทนออกของที่อาจถูกแอบอ้าง สวมรอย

๖.๒) เพื่อไม่ให้เกิดการอนุญาตบนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องยุติการลงทะเบียนใหม่ และเมื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใหม่ที่ปรับปรุงแล้วจึงควรเปิดให้มีการมาลงทะเบียนใหม่

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมศุลกากรจะนำความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายต่อไป ซึ่งความเห็นบางส่วนเป็นประโยชน์ในกระบวนการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใหม่สำหรับเคาน์เตอร์บริการ ซึ่งจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในคราวร่างกฎดังกล่าวต่อไป ส่วนความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วยส่วนใหญ่เป็นข้อกังวลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงมากกว่าหลักการและเนื้อหาของร่างกฎ จึงเห็นควรให้คงเนื้อความเดิมของร่างกฎไว้

๘. ประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อหน่วยงานรวมถึงภาครัฐ

ตามที่มีข่าวการลักลอบส่งออกยาเสพติดเป็นจำนวนมากระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ กลุ่มลักลอบส่งออกยาเสพติดมักใช้บริการเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) ในการจัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงการสืบทราบตัวตน เนื่องจากเคาน์เตอร์บริการบางรายละเลยไม่ตรวจสอบว่า ผู้ใช้บริการเป็นตัวแทนผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออก หรือละเลยไม่บันทึกภาพถ่ายและบัตรประชาชนของผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการด้วยเหตุนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการ การปรับปรุงร่างประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) (ฉบับที่ ๒) จะช่วยให้สามารถสืบทราบตัวตนผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการได้ โดยผู้ใช้บริการเคาน์เตอร์บริการทุกรายจะต้องมีข้อมูลในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อและมีความสัมพันธ์กับผู้นำของเข้า – ผู้ส่งของออกอย่างแท้จริง เพื่อป้องกันการแอบอ้าง สวมรอย และอุดช่องโหว่ทางด้านพิธีการศุลกากรในการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย